

BÚS ANIKÓ – VERMES ORSOLYA

„A GYEREKEK MEGÉRZIK A FELTÉTLEN ELFOGADÁST” BESZÉLGETÉS VERMES RENÁTA LOVASTERAPEUTÁVAL

Napjaink közoktatásában egyre hangsúlyosabb szerepet kap a speciális pedagógiai tudás. Ma azonban már nem csupán a speciális pedagógus végzettségű pedagógusok részesülnek ilyen képzésben, hiszen a tanárképzésben minden hallgató abszolvál speciális pedagógia kurzust. Ez a tudás persze nem elég – a speciális pedagógiai szemlélet alapvetően meghatározza napjaink közoktatását. Márciusi interjúalanyunk egy olyan pedagógus, aki kiegészítő képzésként vállalta a speciális pedagógia szak elsajátítását, mivel úgy gondolta, a korszerű pedagógia megköveteli ennek a területnek a részletes ismeretét is. Vermes Renátával beszélgettünk.

■ Mi az alapvégzettsége, és milyen indíttatásból tanult hozzá speciális pedagógiát?

■ Az alapvégzettségem óvónő, közel tizenhárom évet dolgoztam magyar nyelvű óvodában Gútán. Tizenöt éve végeztem el a lovasoktatói tanfolyamot, majd egy évre rá a lovasterapeuta képzést Pozsonyban, a testnevelési főiskolán. Úgy gondoltam, ha szakszerűen szeretnék a speciális igényű gyermekekkel foglal-

kozni, a tudás, ami az én birtokomban van, nagyon kevés, tovább kell képeznem magam. Soha nem értem be félmegoldásokkal, mindig arra törekedtem, hogy a tudásom legjavát adjam. Meg kellett a tudást szereznem. Jelentkeztem az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karára, ahová felvettek. Eldöntöttem, hogy logopédus leszek, és bejutottam a logopédia szakra, ahová akkor nagyon nehéz volt bekerülni. Mára hatodik éve dolgozom logopédusként Gútán, és félállásban Magyarországon a tatai szakszolgálatnál. Nagyon szeretem a hivatásomat! Fontosnak tartom, hogy a pedagógusok elhivatottak legyenek, és ne csupán egy munkahelyre járjanak be dolgozni. A gyermek nem munkaeszköz, hanem élő, érző lény, akinek nagyon érzékeny lelke van. Nagyon sok múlik a pedagóguson és azon, hogy tudja megérinteni a gyermek, fiatal lelkét és tudatát!

■ Miért van szükség a közoktatásban speciális pedagógiai szemléletre?

■ Nagyon fontos a mai közoktatásban a speciális pedagógiai szemlélet, mert

egyre több a speciális nevelési igényű gyermek. Az óvodapedagógusokat képző főiskolákon, tanító- és tanárképzőkben is nagyobb hangsúlyt kellene kapnia ennek a szemléletnek, hogy a pályakezdő pedagógusok megfelelő elméleti tudás birtokában legyenek. A gyakorlatba kikerülve szembesülnek azzal, hogy minden óvodai és iskolai osztályban van legalább egy viselkedési és tanulási zavaros gyermek.

■ Milyen kihívásokkal néz szembe az oktató-nevelői munkája során, hogyan segíti, egészíti ki ezt a speciális pedagógia?

■ Logopédusként dolgozom, ami azt jelenti, hogy kis csoportban vagy egyéni leg foglalkozom a gyerekekkel. Terápiás kapcsolat csak ilyen módon alakítható ki. Természetesen ez nem hasonlítható össze egy húsz-harmincas gyermeklétszámmal dolgozó pedagógus munkájával. Ilyen magas létszám mellett lehetetlen az egyéni bánásmód megvalósítása. A kiscsoportos és az egyéni terápiás kapcsolatban a gyermek speciális igénye határozza meg a fejlesztés ütemét, tematikáját.

■ **Hogy lehet a gyakorlatban megvalósítani az egyéni bánásmódot a gyermekek körében?**

■ Vezérelvem, hogy a gyermek, akivel foglalkozom, érezze, hogy elfogadom olyannak, amilyen, és nem várok tőle olyan teljesítményt, amire nem képes. Mindig magához képest fejlődjön, és ne az osztálytársához képest. Nem hasonlítgatom össze a gyerekeket egymással. Minden gyermek más, ezt tiszteletben tartom. A gyerekek megérik a feltétlen elfogadást, ebben a szeretetben megnyílnak, kialakul a bizalom és elindul a fejlődés. Természetesen tudom, hogy a mindennapi gyakorlatban egy iskolában vagy egy óvodában az egyéni bánásmód sajnos csak illúzió.

■ **Milyen érdekes esetekkel volt dolga logopédusi munkája alatt?**

■ A szakszolgálatnál és az óvodában, ahol dolgozom, többségében artikulációs zavaros gyerekek vannak. Az utóbbi két évben nagy számmal foglalkozom olyan 3-4 éves gyermekekkel, akiknél a beszédindulás késik. Sajnos egyre több olyan gyermek van, aki háromévesen még egyáltalán nem használ szavakat, csak a szótagokat, vagy verbálisan nem képes megnyilvánulni, csak mutogatni. Foglalkozom egy-egy nyelvi zavaros kisgyermekkel, diszlexiással, diszgráfiával, hangképzési zavarokkal küzdővel, autistával, koraszülöttel, nyelvlikéses nyelvővel. Az eddigi leghosszabb logopédiai terápiám öt évig tartott. Egy kisfiú középső csoportos óvodásként kezdett hozzám járni, súlyos artikulációs zavarral, amihez nyelvi zavar is társult. Érthetetlen volt a beszéde, nagyon szegényes volt a szókincse és beszédfélelem is jellemezte. Ez a kisfiú tavaly kettesre írta magyar nyelvtanból a félévi záródolgozatát. Ez egy nyelvi zavaros gyermek esetében hatalmas fejlődés. Az édesanyja a boldogságtól könnyes szemmel újságolta a fantasztikus hírt.

■ **Milyen indíttatásból és mióta foglalkozik lovasterápiával?**

■ Tizenkét éve foglalkozom lovasterápiával. Huszonnégy éve vannak lovaink, magam is lovagolok, nagyon szeretem ezeket a csodálatos állatokat. Egyik napról a másikra döntöttem el, hogy lovasterápiával szeretnék foglalkozni, tudatalatti döntés volt, azt éreztem, ezt kell csinálnom. A logopédia szakon a diplomamunkámat is gyógypedagógiai lovagoltatásból írtam. Nem nagyon foglalkozom hipoterápiával, súlyos mozgássérült gyermekek is

kevés volt. Gyógypedagógiai lovaglást vezetek lovastorna elemekkel ötvözve, ebben vagyok igazán otthon. Sok kisgyermekem van, akiknél nagyon nehezen vagy egyáltalán nem indult meg a beszédfejlődés. Sokuknak semmilyen diagnosztikus nincs, nem kimutatható az idegrendszeri fejlődési rendellenesség, a gyermek fejlődése mégis eltér a saját korosztályától.

■ **Kiknek ajánlja ezt a terápiát? Miben segít a speciális nevelési igényű gyermekeknek?**

■ A lovasterápia egy speciális szenzomotoros integrációs tréning, aminek az elsődleges célja nem a mozgásaktivizálás, direkt tornáztatás, hanem az agyműködés szabályozórendszerének közvetlen aktivizálása saját érzékszerveinken keresztül. A lovasterápiában a ló mozgásának közvetítő szerepét alkalmazva valósítjuk meg a teljes idegrendszeri stimulációt. A ló lépő mozgása stimulálja a páciens vesztibuláris rendszerét. Minden egyes lépés kibillent az egyensúlyunkból és arra késztet, hogy újra megtaláljuk azt. A lovon ülő medencéje háromdimenziós mozgást végez: előre-hátra, fel-le, oldalirányban, egy fekvő nyolcas ívet jár be folyamatosan. Ezt a háromdimenziós mozgást a gerincoszlop közvetíti felfelé. A lovasterápia során a lovas egyensúly-érzékelő szerve olyan ingerületet közvetít a központi idegrendszer számára, amelyet az más úton még sohasem kapott meg – így pótolhatók a központi idegrendszerben egyes kiesett fejlődési fázisok. Ez a foglalkozás fejleszti az idegösszeköttetéseket, vagy akár új idegösszeköttetéseket is beindíthat, amelyek a mozgás folyamatát támogatják, ezáltal jótékonyan hatnak a koordinációra, a mozgásminták elsajátítására, rögzítésére. Ebből is kiderül, hogy a lovasterápia bármilyen idegrendszeri fejlődési rendellenesség esetén hatékonyan alkalmazható, abban az esetben is, amikor nincs organikus eltérés, de a gyermek nem fejlődik megfelelően.

■ **Milyen konkrét esetben fordulnak Önhöz lovas foglalkozásért?**

■ Azoknál a gyermekeknél, akiknél késik a beszédindulás, én minden esetben javaslok a logopédiai terápia mellett a mozgásterápiát. Sok kisgyermekem van, akik beszédindító terápia mellett lovagolnak is. Az a tapasztalatom, hogy az idegrendszer érését nem lehet csak logopédiai terápiával elérni, de a két terápia párosítása nagyon szép eredm-

nyeket hoz. Minden gyermeknél (még autizmus spektrumzavar esetében is) pár hónap után komoly fejlődés mutatkozik, elindul a beszéd.

Volt egy olyan ötéves gyermekem, aki először egyáltalán nem volt képes figyelni arra, amit mondtam, nem tartott szemkontaktust, folyamatosan igazgatnom kellett őt a lovon, mert nem tudott egyensúlyban ülni. Olyan volt, mintha nem is lett volna jelen. Nyelvi zavar, figyelemzavar és számos furcsaság jellemezte a viselkedését. Be volt zárva a maga saját kis világába. Egy órát töltött nálam hetente lovas és logopédiai terápiás foglalkozáson. Pár alkalom után erre a kisfiúra nem lehetett ráismerni. Rengeteget fejlődött az elmúlt évben. Járt hozzám egy harmadik osztályos integrált, diszgráfiás, artikulációs zavaros kisfiú is, aki heti kétszer látogatta mind a két terápiát. A másfél éves munka meghozta gyümölcsét. Nagyon szépen rendbejött, elhagytuk a logopédiai terápiát.

■ **Voltak-e olyan diákjai, akiknél hátróztottan látszott a javulás? Mi a títka a fejlesztésnek?**

■ Minden esetben pozitív irányú változásról, fejlődésről számolhatok be abban az esetben, amikor rendszeresen találkoztam és foglalkoztam a gyermekekkel. Csak a logopédiai terápia, összetett probléma esetén, nem hoz számottevő változást. Természetesen egy sima artikulációs zavar csak logopédiai terápiával is rendbehozható. Az a szülő, aki felkeres, az esetek többségében nagyon motivált és elszánt, minden tőle telhetőt megtesz, hogy elősegítse gyermeke fejlődését. Együtt akar működni velem, és szívesen veszi a tanácsadást. A gyermek fejlődésének egyik alappillére a szülő és a terapeuta közötti bizalom alapuló jó kapcsolat. Ennek hiányában nehezen elképzelhető a javulás. Így buzdítok arra minden szülőt, hogy ne féljen a gyermeket speciális pedagógushoz vinni, hiszen ha mindhárman együtt tudunk működni, a gyermekek rendszeres találkozásai során biztosan észrevehető a pozitív irányú fejlődés.

■ **Nagyon szépen köszönjük a beszélgetést, kívánunk a munkájában további sok sikert és rengeteg mosolygó gyermekarcot.**